

CAN AGUSTÍ (Tagamanent)
prop de la Punta de la Calma

Clixé J. Font

són recers isolats en la immensa vall oberta que cerquen l'eixopluc de les ventades del Nord i l'aigua que a l'estiu calmarà la set de la terra abrusada.

Al bell mig del Baix Montseny s'hi guarda el Pla de la Calma, no pas horitzontal com el seu nom sembla indicar, però sí ben planejant en suaus ondulacions que en contrast amb les ràpides vessants de la seva perifèria li donen l'aspecte d'una plana. Algun camp per les vores, al volt d'alguna masia i els ramats que pasturen l'herba blana que cobreix únicament l'enorme extensió de la Calma. De tant en tant, una alzina hi dreça la seva còrpora grisàcea, que s'albira des de lluny com una fita isolada. Alguns corriols travessen el Pla en diverses direccions, car allargassat al centre de la regió, fa que hi convergeixin veint de totes bandes.

Cap al seu costat de Llevant, les vessants de la muntanya no tenen l'aspecte brusc de les fondalades grandioses i es succeïxen amb més suau continuïtat; no són tan ràpides ni esquerpes com les de la major part de la contrada. Vers aquesta banda s'hi aixequen el Puig Nauran i el Puig el Suí, els dos turons més alts del Baix Montseny (a 1138 i 1150 metres damunt el nivell de la mar). En aquest darrer sobretot, hom pot fruitir d'un admirable panorama. Tota la plana vallesana estesa als seus peus mateix, sembla, des d'aquest punt de mira elevat, més plana encara i més grandiosa. Les muntanyes circumdants de la comarca emergeixen al seu voltant com si fossin un marc vigorós que servís per retèner-la. Darrera d'elles encara i pel costat de Llevant, la faixa blava del mar, i pel costat de Ponent es claven a l'horitzó les punxes del Montserrat. Per completar la visió bella, la massa enorme del Montseny arran mateix de nosaltres, separada només pels inicis de la vall del riu Tordera, s'ens mostra majestuosament, i vora nostre, vers el Noroest, aquestes ondulacions premonsnyenques, coronades al fons pels cims altíssims pireneics.

Per damunt de les carenes que parteixen els torrents irradiats d'aquest centre de la Calma que s'escampen a la llunyania en totes direccions, hi ha una granallada de masies que hi semblen sembrades hàbilment per no deixar desert aquest terreny. Els conreus i la cria del bestiar són llurs principals ocupacions i a voltes a l'hivern els treballs del bosc per la llenya i el carbó. L'aspecte exterior d'aquestes cases varia generalment segons el lloc on estan situades, car construïdes quasi únicament de pedra, agafen quasi sempre el color de les roques dels varals. Per això a mitja muntanya de Tagamanent i cap al Pla de la Calma tenen un color rogenc que contrasta amb l'aspecte blanquinós o blavis d'altres indrets de la regió.

Si bé són poques les masies a la Calma i a les carenes dels torrents de la riera de l'Abancó cap a Tagamanent i quasi inexistents vers els cims més alts del Baix Montseny, ja abunden molt més en les vessants del Sur fins al Noroest. El terreny hi és ben propici a l'agricultura i les cases s'hi han estès abundantment. Cap a La Castanya i a l'ombra del vell campanar romànic els conreus i les masies hi tenen un paper important que fan que el paisatge prengui un caient més humà que bona part de la serralada. El verd gemat dels sembrats, o el color d'or vell que prenen, segons les èpoques de l'any, fa companyia a les masies sòlidament bastides en els aiguavessos de la muntanya.

Més enllà, a les proximitats del poble de Montseny, les cases de pagès, escalonades entre les feixes de conreu i en la vall ja més oberta dels començaments del riu Tordera, mostren un color clar puntejat per les taques dels arbres on hi llueix ja algun fruïter entre els verns, alzines i castanyers. Al fons el rierol canta l'eterna cançó de l'aigua, de múltiples interpretacions. El paisatge té un aspecte més rialler, que la llum hi entra millor si les vessants són més planes i al mateix temps els conreus hi són més fàcils i àdhuc d'espècies més variades.

Cap a un altre costat vers Santa Susanna i després prop de Vilamajor i de Cànoves, sota la Serra de Vallestrins, les masies també abunden escampades per vessants i turonells que treuen un xic d'esquerpesa a la muntanya. Venint dels cims, aquestes masies són l'avançada dels pobles, que anuncien així la seva proximitat. Els camperols, amb la seva bonhomia natural i la cordialitat característica, ens fan tastar novament l'agredolç de la civilització.

Aquestes muntanyes premonsnyenques tenen un aspecte divers de les serralades de l'Est i de l'Oest que envolten el Vallès. Des d'Aiguafreda cap a Sant Feliu de Codines i Sant Llorenç del Munt, les roques calisses i els conglomerats li donen una estructura horitzontal amb cingleres i turons verticals ben diferents del Baix Montseny. Les velles muntanyes del costat de Llevant, amb llur alçada bon xic menor, tan arrodonides per la prolongada i constant erosió, també guarden per a l'excursionista aspectes molt canviats.

Al mateix temps, per al Vallès Oriental, aquestes muntanyes del Nord tenen una influència grandiosa, sobretot pel règim d'aigües dels rius i torrents que el solquen i que allí tenen la seva font més principal. Sense aquesta serralada, els camps de regadiu de la comarca no tindrien la cara frescal que ara serveix i l'economia de la contrada en restaria, segurament, bon xic debilitada.

NYICRIS